

Vyhlasenie Rady predsedov odborových zväzov KOZ SR k odmietnutiu konsolidačného balíka vlády SR a jeho negatívnym dopadom na obyvateľov a pracovníkov Slovenska

Rada predsedov odborových zväzov KOZ SR vyjadruje svoje zásadné odmietnutie schváleného konsolidačného balíka vlády SR, rovnako ako urobila KOZ SR už na rokovaní Hospodárskej a sociálnej rady SR, ktorý v súčasnej podobe prináša výrazné riziká pre širokú vrstvu obyvateľov, najmä tých najzraniteľnejších – pre domácnosti a zamestnancov.

Opätovne pripomíname, že už parlamentom schválené konsolidačné opatrenia neprešli dôkladnou odbornou diskusiou, a to napriek tomu, že vláda mala dostatok času na konštruktívne rokovania so všetkými relevantnými partnermi. Konsolidačný balík nezohľadňuje skutočné potreby obyvateľstva a pracujúcich, je bez ambície zaviesť prorastové a protransformačné opatrenia, ktoré by naštartovali dlhodobý rozvoj Slovenska.

Uvedomujeme si, že konsolidácia verejných financií je nevyhnutná, avšak musí byť spravodlivá, postupná a v žiadnom prípade nesmie zasiahnuť najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva. Dôrazne odmietame, aby sa hlavnými platcami týchto opatrení stali zamestnanci. Zvýšenie DPH a miestnych daní, spolu s poklesom daňových bonusov a ďalšími plánovanými opatreniami vrátane dopadov dane z finančných transakcií, zhoršia životné podmienky bežných ľudí, najmä v období, keď ešte stále čelia vysokým nákladom spôsobeným infláciou a zdražovaním. Apelujeme na to, aby sa vláda zamerala aj na zefektívnenie výdavkov verejného sektora, ako aj na výraznejšie zdanenie bohatých, ktorí by mali prispieť väčším dielom k ozdraveniu verejných financií.

Konsolidácia verejných financií musí byť realizovaná sociálne citlivým a vyváženým spôsobom, ktorý nezhorší postavenie pracujúcich a nezvýši už tak výraznú sociálnu nerovnosť. Vláda by mala prehodnotiť svoje kroky a začať skutočný dialóg so sociálnymi partnermi, aby konsolidácia bola spravodlivá a prispievala k dlhodobému rozvoju krajiny, nie k prehĺbeniu sociálnych a ekonomických problémov.

Rada predsedov odborových zväzov KOZ SR zároveň vyzýva prezidenta SR, aby konsolidačné opatrenia v takto schválenej podobe nepodpísal a vrátil ich na prerokovanie do Národnej rady SR.

Rada predsedov odborových zväzov KOZ SR, 9. október 2024 v Bratislave

Kontakt: Martina Nemethová, hovorkyňa KOZ SR
E-mail: nemethova@kozsr.sk, tel.: +421/911/110616

Príloha: Stanovisko KOZ SR k Zákonu, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s ďalším zlepšovaním stavu verejných financií a k Zákonu o dani z finančných transakcií a o zmene a doplnení niektorých zákonov

I. Stanovisko KOZ SR k Zákonu, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s ďalším zlepšovaním stavu verejných financií

KOZ SR zaujala na mimoriadnom rokovaní Hospodárskej a sociálnej rady SR (ďalej len „HSR SR“), dňa 23. 9. 2024, nesúhlasné stanovisko s predloženým návrhom zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s ďalším zlepšovaním stavu verejných financií (ďalej len „návrh zákona“).

Hlavnou výhradou KOZ SR bola absencia odbornej diskusie, vrátane samotného sociálneho dialógu pri príprave jednotlivých opatrení. KOZ SR dlhodobo zdôrazňuje, že konsolidácia má byť postupná, nesmie sa dotknúť najzraniteľnejších a nesmú ju zaplatiť zamestnanci. Uvedené sme deklarovali už pri predložení vyrovnaného rozpočtu v októbri 2023 úradníckou vládou SR. Rovnaké stanovisko sme konzistentne prezentovali aj pri prerokovaní návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 a tzv. Lex konsolidácie v decembri 2023, ktoré predložila súčasná vláda SR. Napriek dostatočnému časovému priestoru sociálni partneri dostali možnosť pripomenkovať návrh zákona až na rokovaní HSR SR, a to potom, ako už návrh zákona schválila na svojom rokovaní vláda SR. Pripomienky vznesené KOZ SR neboli vládou SR akceptované a návrh zákona bol predložený do parlamentu, kde prešiel ďalšími pozmeňujúcimi úpravami.

Vláda SR predstavila konsolidačné opatrenia v celkovom objeme od 2,6 až 2,7 miliardy eur pre budúci rok. Podľa medializovaných informácií je nevyhnutná konsolidácia na úrovni okolo 1,5 mld. eur. Navrhnutá konsolidácia je tak významne ambicióznejšia, alebo vláda SR očakáva ďalšie nepredvídateľné výdavky, pričom niektoré zmeny návrhu zákona, ktoré prešli v NR SR, môžu potenciálne znižovať cieľový objem konsolidácie.

Navrhované opatrenia sa dotknú všetkých domácností a z nášho pohľadu sa najviac dotknú pracujúcich. Navrhnutá kombinácia opatrení, z nášho pohľadu, sťažuje kolektívne vyjednávanie, najmä v oblasti odmeňovania, keďže zvyšuje náklady podnikom, ktoré pravidelne nie sú ochotné pristúpiť k obmedzeniu svojich ziskov a každý náklad premietajú do cien. Ďalej sa upravuje daňový bonus na dieťa, ktorý bude zamestnancov stáť okolo 172 mil. eur, rovnako sa navrhuje znížený rast plátov zdravotníckych povolání. Najväčšiu položku tvorí nárast DPH, ktorý prevažne zaplatia zamestnanci, keďže pracujúci výrazne ťahajú spotrebu domácností. Neočakávame dostatočný konkurenčný boj, ktorý by korigoval nárast cien. Skôr sa dá predpokladať, že zvýšené sadzby sa premietnu do konečných cien tovarov a služieb. Zároveň pripomíname, že SR mala v poslednom období najvyššiu infláciu spomedzi krajín EÚ (donedávna dvojcifernú) a doteraz nedošlo k poklesu cien, len k spomaleniu ich ďalšieho rastu.

V neposlednom rade vidíme obavu v oblasti financovania samospráv, ktoré môžu obmedzovať svoje služby, alebo zvyšovať poplatky občanom. Nedostatočné dofinancovanie samospráv zároveň už v súčasnosti komplikuje kolektívne vyjednávanie kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa vo verejnom sektore pre roky 2025 aj 2026. Ohrozené sú tak kvalitné pracovné podmienky a spravodlivé odmeňovanie tisícov zamestnancov pracujúcich vo verejnom sektore, vrátane učiteľov, sociálnych pracovníkov, úradníkov plniacich služby občanov a pod.

V prípade konsolidačných opatrení by sme ocenili, keby sa pri zvyšovaní daní cielilo na zmenu daňového mixu a výraznejšie sa zdaňovali negatívne externality. Napríklad sme nerozporovali zvýšenie daní na tabakové výrobky, či na sladené nápoje, keďže nejde o položky každodennej spotreby a domácnosť sa vie vyhnúť ich nákupu. Rovnako sa mohlo začať pracovať na reforme daní z nehnuteľností, ktoré mohli priniesť zvýšené príjmy rozpočtu a zároveň sa mohli nastaviť solidárnejšie a spravodlivejšie. V súčasnosti už nie je prakticky žiadny časový priestor na zabezpečenie akýchkoľvek reforiem, ani na nastavenie férovej konsolidácie.

K jednotlivým opatreniam Zákona, s ktorými KOZ SR nesúhlasí:

- 1. SZČO - zvýšenie hranice zdaniteľných príjmov pre uplatnenie zníženej 15 % sadzby DPFO z 60 tis. na 100 tis. eur a DPPO - zníženie sadzby z 15 % na 10 % a navýšenie hranice pre jej uplatnenie z 60 tis. na 100 tis. eur**

K Čl. III Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

S účinnosťou od 1. 1. 2025 sa hranica výšky zdaniteľných príjmov pre fyzické osoby – podnikateľov zvyšuje z 60 tis. eur na 100 tis. eur. 15%-nú sadzbu dane si tak bude môcť uplatniť väčší počet daňovníkov.

Súčasná znížená sadzba dane pre právnické osoby sa znižuje z 15 % na 10 % s účinnosťou od 1.1.2025. Súčasne sa zvyšuje hranica výšky zdaniteľných príjmov zo 60 tis. eur na 100 tis. eur.

Stanovisko KOZ SR:

Z predložených materiálov nebolo jasné, prečo sa pri konsolidácii vybrali subjekty, ktoré majú obrat práve do 100 000 eur a tým sa urobili zvýhodnenia. V roku 2025 spolu tieto daňové zvýhodnenia budú podľa odhadu v sume skoro 50 mil. eur (4 mil. eur SZČO a 45 mil. eur PO). Podľa NKÚ má SR problém s fiktívnymi živnosťami a súčasne je problém aj s jednoosobovými s. r. o..

Na Slovensku registrujeme tzv. nútené živnosti, teda výkon činnosti, ktorá má charakter závislej práce, ale je vykonávaná na živnosť. Dôvodom býva, že závislá práca je pre zamestnávateľa nákladnejšia (vysoké mzdové náklady, ale aj ostatná legislatíva, pravidlá a benefity, ktoré je nevyhnutné v prípade zamestnanca dodržiavať) a preto ju nahrádza lacnejšou. Najväčšie počty takýchto živnostníkov možno odhadnúť v období okolo roku 2011, ale aj 2017, kedy dosiahli cez 100-tisíc osôb. Koncom roka 2023 Najvyšší kontrolný úrad vydal

správu, že Slovensko kraľuje rebríčku fiktívnych živnostníkov. Podľa správy sa počet fiktívnych živnostníkov na Slovensku zvýšil za ostatných desať rokov z 84-tisíc na bezmála 110-tisíc. Zvyšovať podiel tzv. falošných/nútených živností môže masívny rozvoj zdieľanej a platformovej ekonomiky, kde je ťažko rozlíšiť, či pracovník platformy vykonáva prácu, ktorá má charakter zamestnania alebo živnosti.

Znižovať počet tzv. falošných/nútených živností je možné aj odvodovou politikou tak, ako to odporúčal aj NKÚ, teda zrovnoprávnením daňovo-odvodového zaťaženia pracovných pomerov a živností. Stratí sa tým motivačný faktor pre zamestnávateľa ponúkať takúto alternatívu len s cieľom úspory osobných nákladov. K prípadnej regulácii treba pristupovať citlivo, aby sa neobmedzila sloboda tohto povolania a možnosť slobodne si organizovať pracovný čas a pod.

Takéto nesystémové opatrenie môže situáciu ešte zhoršiť, keďže ide v rozpore s týmito odporúčaniami. Vláda SR navyše avizovala cieľ zaviesť zmeny, ktoré povedú k poklesu takýchto živností. Toto opatrenie považujeme za rozporné so sledovaným cieľom.

Zároveň nerozumieme dvojkoľajnosti, keď fyzická osoba živnostník s ročným obratom do 100 000 € (obrat 8 333,33 € mesačne, čo v prípade živnostníkov je nadštandardný príjem) má platiť 15 % sadzbu a malá právnická osoba s rovnakým obratom už len 10 % sadzbu dane. Takéto opatrenie môže motivovať živnostníkov prechádzať na jednoosobové s. r. o., čo s najväčšou pravdepodobnosťou spôsobí výpadky najmä v odvodoch a v budúcnosti zapríčini napríklad nízke (minimálne) dôchodky pre týchto drobných podnikateľov.

Z uvedených dôvodov KOZ SR nesúhlasí s týmto opatrením.

2. Zníženie zrážkovej dane z dividend z 10 % na 7 %

K Čl. III Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

Zrážková daň na dividendy sa znižuje z 10 % na 7 % s účinnosťou od 1.1.2025. Dividendy vyplatené z hospodárskeho výsledku vykázaného za zdaňovacie obdobie roku 2025 tak budú podliehať 7 %-nej sadzbe dane.

Stanovisko KOZ SR:

Od zavedenia zdaňovania/odvodovania dividend v roku 2011 sa uplatňoval rôzny režim s rôznymi sadzbami, pričom najvyššia sadzba 14 % sa uplatňovala ako zdravotný odvod. KOZ SR nenamietala zmenu na zdaňovanie (zavedenie dane namiesto zdravotného odvodu) dividend vo výške 7 % v období rokov 2017 – 2023, pretože je presvedčená, že najmä poberatelia nadštandardných súm z dividend by mali byť solidárni a prispievať do štátnej kasy väčším podielom. Zavedenie zdanenia dividend považuje KOZ SR za lepšie riešenie najmä preto, že zdravotné poistenie má svoj špecifický účel a poberatelia dividend ho v zásade nemusia ani využívať, a zároveň z dôvodu, že pri platbách odvodov je určený maximálny vymeriavací základ, v tom čase (2016) ako 60-násobok priemernej mesačnej

mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky (51 480€), a teda prijímateľom dividend vo vyššej výške sa percentuálna sadzba odvodu znižuje.

V čase zavádzania dane sa predpokladali negatívne sociálne vplyvy na hospodárenie domácnosti – fyzické osoby, ktorým plynuli podiely na zisku (dividendy), preto KOZ SR odporúčala zaradiť dividendy medzi príjmy oslobodené od dane do výšky 500 € (napr. do § 9 Príjmy oslobodené od dane, ods. 1 písm. g) za „podľa“ doplniť „§ 3 ods. 1 písm. e) až g),“. Toto by zabezpečilo, že drobní poberatelia dividend (napr. zamestnanci) budú oslobodení od platenia dane. KOZ SR predpokladá, že existuje okruh poberateľov dividend, ktorých výška je v zásade niekoľko desiatok eur ročne a ktorým sa mohli znížiť náklady z vlastníctva podielov či už v obchodnej spoločnosti, družstve, pozemkových spoločenstvách a pod. Predkladateľ nemal ochotu zaviesť oslobodenie, keďže daň sa vyberá zrážkou a nehľadali sa žiadne ďalšie možnosti odbremenenia, resp. zvýšenia príjmu drobným poberateľom dividend.

Napriek uvedenému a možným pozitívnym dopadom na fyzické osoby (prípadne aj zamestnancov), predpokladáme na nich zanedbateľný pozitívny vplyv. V rámci konsolidačných opatrení podporujeme najmä tie, ktoré zasiahnu vyššie príjmové skupiny, alebo prinesú zvyšovanie daňového zaťaženia kapitálu. Zníženie zrážkovej dane z dividend z 10 % na 7 % pozitívne zasiahne najmä tých, ktorí benefitujú len z vlastníctva firiem a majú nadštandardné príjmy. V súčasnosti je zaťaženie dividend 10 %-tnou sadzbou dane a toto opatrenie viac dopadá na poberateľov nadštandardných súm z dividend, ktorí by mali byť solidárni. V čase nevyhnutnej konsolidácie sa navrhuje zníženie sadzby dane, ktorá bola zvýšená novelou zákona č. 530/2023 Z. z. z 19. decembra 2023 prijatou touto vládou SR s účinnosťou od 1. 1. 2024. Zavedenie 10 % sadzby dane ešte neplatí ani jeden rok. Nemožno tak vyhodnotiť ani dopady zvýšenej sadzby zo 7 % na 10 % a už sa opätovne vracia na 7 % s cieľom znížiť dopady konsolidácie na osoby s nadštandardnými príjmami.

Z uvedených dôvodov KOZ SR nesúhlasí so znížením sadzby dane.

3. Daňový bonus na dieťa

K Čl. III Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

S účinnosťou od 1.1.2025 sa upravujú sumy nároku na daňový bonus podľa vekových kategórií detí nasledovne:

- Vek 0 – 15 rokov: 100 eur / mesiac
- Vek 15 – 18 rokov: 50 eur /mesiac

Daňový bonus pre vyživované deti nad 18 rokov sa ruší.

Nárok na plnú sumu daňového bonusu zároveň vzniká už pri nižších príjmoch daňovníka vďaka zvýšeniu percentuálneho limitu čiastkového základu dane z 20 % až 55 % na 29 % až 64 % v závislosti od počtu vyživovaných detí. Adresnosť daňového bonusu na dieťa sa zvyšuje

pomocou znižovania nároku pri čiastkovom základe dane prevyšujúcom 1,5-násobok priemernej mzdy v hospodárstve spred dvoch rokov.

Stanovisko KOZ SR:

Nárok na daňový bonus možno uplatniť najviac do výšky ustanoveného percenta základu dane (čiastkového základu dane) podľa počtu vyživovaných detí. Ak je základ dane (čiastkový základ dane) z príjmov vyšší ako 1,5-násobok 12-násobku priemernej mzdy, dva roky dozadu (pre rok 2025 je to priemerná mzda roku 2023: $1\,430\text{ €} * 12 * 1,5 = 25\,740\text{ €}$ ročne, $2\,145\text{ €}$ mesačne), znižuje sa nárok na daňový bonus na každé vyživované dieťa o 1/10 rozdielu medzi základom dane (čiastkovým základom dane) z príjmov a 1,5-násobkom 12-násobku priemernej mzdy dva roky dozadu. Takto nastavený bonus zabezpečuje priznaný daňový bonus na dieťa aj pri najnižších príjmoch. Podľa pôvodnej úpravy na daňový bonus siahali zamestnanci až s mesačným príjmom 289 €. Nové nastavenie umožňuje dosiahnuť na plný bonus pri 1 dieťati od 15 – 18 rokov (50 €) už pri mesačnom príjme 200 € a až do hrubého príjmu na úrovni 2 477 € je nezmenený a vo výške 50 €. Plný bonus pri 1 dieťati do 15 rokov (100 €) možno dosiahnuť už pri mesačnom príjme 398 € a až do hrubého príjmu na úrovni 2 477 € je nezmenený a vo výške 100 €.

Oproti pôvodnej úprave, kde nižšie príjmoví zamestnanci mali nárok na nižší bonus, je táto úprava spravodlivejšia/solidárnejšia, keďže po dosiahnutí hrubého príjmu 2 477 € začína daňový bonus klesať. Z dôvodovej správy nebolo jasné, prečo sa zvolila zrovna táto hranica. Pri 1 dieťati od 15 - 18 rokov je hranica príjmu, keď je daňový bonus nulový, 3 054 € a pri 1 dieťati do 15 rokov je to hrubý príjem na úrovni 3 632 €.

S filozofickým nastavením klesajúceho daňového bonusu s rastúcim príjmom možno súhlasiť, ale nesúhlasíme s jeho poklesom až na nulovú hranicu. Keďže ide o daňový bonus na dieťa, nemalo by dochádzať k tomu, že už niektoré dieťa, resp. rodič dieťaťa nemá nárok, najmä pokiaľ by sa určená hranica príjmu týkala kumulatívne príjmov oboch rodičov. Zdôrazňujeme aj, že Slovensko má všeobecne problém s demografiou a toto opatrenie môže mať ďalší negatívny efekt na rodičovstvo. Sme presvedčení, že môže byť určená minimálna spodná hranica výšky daňového bonusu (napr. naposledy platný - do 30.6.2022, najnižší daňový bonus 23,57 €).

Takisto by sme očakávali, že práve daňový bonus pre deti nad 15 rokov bude vyšší, keďže náklady na dieťa a jeho štúdium zväčša s vekom rastú. Rovnako nesúhlasíme, že sa nevypláca daňový bonus študujúcim deťom nad 18 rokov do 25 rokov (tak ako pri prídavku na dieťa). Najmä pri nízkopríjmových domácnostiach to môže spôsobiť, že uprednostnia prácu detí pred ich štúdiom. S takýmto nastavením daňového bonusu nesúhlasíme.

Úprava v daňovom bonuse zníži výdavky rozpočtu verejnej správy v priemere o 172,6 mil. € ročne. Aj keď rozumieme, že ide o kompenzáciu príjmov samosprávy, predpokladáme, že je možné realizovať v nastavení bonusu úpravy tak, aby zamestnanci neplatili veľkú časť konsolidačných opatrení.

4. DPH – zmeny v sadzbách

K ČVII. zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty

Navrhovaným článkom sa v zákone č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. sa navrhla výška sadzieb dane z pridanej hodnoty, ako aj zoznam tovarov a služieb, na ktoré sa navrhli uplatňovať znížené sadzby dane. Od 1. januára 2025 sa zvyšuje základná sadzba dane zo súčasných 20 % na 23 % zo základu dane. Taktiež sa navrhuje nahradiť súčasnú prvú zníženú sadzbu dane vo výške 10 % zo základu dane zníženou sadzbou dane vo výške 19 % zo základu dane, pričom druhú zníženú sadzbu dane vo výške 5 % zo základu dane sa navrhuje zachovať. Po rokovaní v NR SR prešli úpravami najmä zoznamy tovarov a služieb, na ktoré sa budú uplatňovať znížené sadzby dane oproti návrhu, ktorý nám bol predložený na rokovanie HSR SR.

Stanovisko KOZ SR:

Navrhnuté zvýšenie DPH sme očakávali, keďže ide o najrýchlejšie a najjednoduchšie riešenie, ktoré pomôže získať do rozpočtu najväčší objem prostriedkov. Zároveň, žiaľ, toto opatrenie najviac zasiahne ľudí, vrátane zamestnancov. Konštatujeme, že sa opäť rezignovalo na reformné a dlhodobu udržateľné riešenia, ktoré by navyše menej zasiahli domácnosti. Pritom o potrebe konsolidácie vieme už od predchádzajúceho volebného obdobia, kedy vyrovnaný rozpočet predložila úradnícka vláda.

Zvýšenie DPH až o 3 p. b. môže pri súčasnom pokračujúcom raste cien spôsobiť zníženie spotreby a spomalenie ekonomického rastu. Takéto odhady zverejnili už viacerí analytici a inštitúcie (vrátane napr. RRZ a NBS). Zdôrazňujeme, že po extrémnom, dvojcifernom raste cien na Slovensku nedošlo k ich poklesu, len sa spomalil ich pokračujúci rast. Zvýšenie DPH tak v konečných cenách pocítia všetci. Podľa našich analýz budú zasiahnutí najmä práve zamestnanci, keďže ich nákupy (spotrebný kôš) nie je tvorený z prevažnej časti potravinami, či položkami, ktoré majú zníženú DPH, ale aj ďalšími komoditami, ktorým DPH významne vzrastie. Zníženie DPH v pár vybraných komoditách teda tento tlak na zvýšenie nákladov domácností nevykompenzuje. Znížené položky nezahŕňajú komplexné položky spotrebného koša potrebného na zabezpečenie základných životných potrieb (absentujú položky každodennej spotreby, ako napríklad hygienické potreby, ale aj iný spotrebný materiál ako žiarovky, baterky, detské oblečenie...).

Zo skúseností možno konštatovať, že zníženie DPH sa neprejaví v konečných cenách v plnej miere, zato zvýšenie DPH áno. Preto kompenzované znížené sadzby dostatočne neodľahčia rozpočty domácností.

Pred úpravami v samotných zoznamoch tovarov a služieb so zníženými sadzbami sa predpokladalo, že štát vyberie o viac ako 1 mld. eur na DPH v prvom roku konsolidácie. Zmenami v sadzbách môže byť tento výber nižší, napriek tomu toto konsolidačné opatrenie zasiahne celé hospodárstvo a hlavne menej zarábajúcich. Druhým rizikom je, že sa konsolidačné opatrenie cez zvýšenie DPH použilo už v prvom roku konsolidácie a je veľmi

otázne, aké ďalšie takéto výnosné konsolidačné opatrenie bude vláda SR môcť použiť v ďalších rokoch, keď bude musieť konsolidovať každý rok v mld. eur.

KOZ SR nesúhlasí s rastom základnej sadzby DPH až na 23 %. Zníženia DPH považujeme za prínosné pre hospodárenie domácností. Odporučili by sme najmä zvyšovať reálny výber DPH a bojovať najmä proti daňovým únikom.

5. Zníženie platov zdravotníckych pracovníkov

Čl. IX Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve

V záujme konsolidácie verejných výdavkov Slovenskej republiky sa navrhuje zníženie súčasne platných základných zložiek miezd.

Stanovisko KOZ SR:

Keďže sa navrhuje zníženie „zdravotníckeho automatu“ platov, už pri rokovaní na HSR SR sme videli riziko v tom, že zástupcovia lekárov môžu iniciovať nátlakové akcie, keďže mali v zákone garantované oveľa vyššie navýšenie platov (práve na základe ich nátlakových akcií), ako sa po prijatí tejto novely premietne do ich platov. S odstupom času sa ukazuje nespokojnosť zdravotníckych profesií s týmto návrhom, ktoré vnímame prostredníctvom nášho členského odborového zväzu Slovenského odborového zväzu zdravotníctva a sociálnych služieb. Toto opatrenie môže spôsobiť ďalšie problémy v zle fungujúcom sektore zdravotníctva. Opatrenie predstavuje zníženie verejných výdavkov v priemere o 276 mil. €, zároveň to znamená zníženie platov týchto zamestnancov o 276 mil. €.

Z uvedených dôvodov KOZ SR nesúhlasí s týmto opatrením.

II. Stanovisko KOZ SR k Návrhu zákona o dani z finančných transakcií a o zmene a doplnení niektorých zákonov

KOZ SR zaujala na mimoriadnom rokovaní HSR SR, dňa 23. 9. 2024, nesúhlasné stanovisko s predloženým Návrhom zákona o dani z finančných transakcií a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“).

Rovnako ako pri stanovisku k Návrhu zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s ďalším zlepšovaním stavu verejných financií, bola hlavnou výhradou KOZ SR absencia odbornej diskusie, vrátane samotného sociálneho dialógu pri príprave opatrenia.

Návrhom zákona sa zavádza nová daň z finančných prostriedkov odpísaná z účtu daňovníka pri finančnej transakcii. Sadzba dane je určená ako 0,4 % v prípade bankových prevodov s maximálnou daňou 40 eur za transakciu, 0,8 % v prípade výberov hotovosti na pobočke a 2 eura pri výbere.

Odhaduje sa, že na základe skúsenosti z Maďarska by mala nová daň zvýšiť príjmy rozpočtu verejnej správy o 517 mil. eur v prvom roku a následne 723 až 755 mil. eur ročne. Keďže ide

o nový návrh zákona, jeho zavedenie otvára množstvo otázok a nie je jasné, či sa ním dosiahne sledovaný cieľ. Z návrhu zákona napríklad nie je jasné, ako sa zabráni vytváraniu bankových účtov v rámci EÚ, či iných krajín, čím sa zákon jednoducho obíde.

Vzhľadom na veľký objem prostriedkov, ktoré sú odhadované, že sa vyberú, možno predpokladať, že sa tieto náklady opätovne prenesú do cien. Rovnako ako pri ostatných konsolidačných opatreniach, uvádzame, že ich kombinácia a dopad na náklady podnikateľov môže zhoršiť postavenie odborov pri kolektívnom vyjednávaní nájma v oblasti odmeňovania.

Rovnako sa takto nastavená daň významne dotkne malých a stredných podnikov a živnostníkov (ktorí nie sú zo zákona vylúčení), čo môže ešte zvyšovať tlak na obchádzanie priznávania príjmov a znižovanie realizácií bezhotovostných platieb. Už v súčasnosti je objem šedej ekonomiky niekoľko miliárd eur. Zároveň nastavenie hornej hranice pri sadzbe dane na najviac 40 eur za finančnú transakciu zvýhodňuje veľké a bohaté podniky, keďže platby nad 10 000 eur už s rastúcou finančnou transakciou zaplatia pomerovo nižšiu sadzbu dane.

Rovnako sa transakčná daň dotkne aj organizácií, ktoré nie sú založené alebo zriadené za účelom podnikania a tvorby zisku. Tieto organizácie netvorí príjmy a zisky a nemajú zdaniteľné príjmy, ktoré by podliehali dani. Zavedený zákon spôsobí, že napríklad pri platbe členského medzi organizáciami sa tieto budú zdaňovať a použitie týchto prostriedkov na zaplatenie nejakých verejnoprospešných služieb bude opäť zaťažené daňou.

Zdôrazňujeme príklad odborovej organizácie, ktorá vyberá členské príspevky, ktoré sú často jedným príjmom odborovej organizácie a predsedovia základných organizácií často vykonávajú tieto činnosti aj bezodplatne. Časť vybraných členských príspevkov sa ďalej poskytuje nadriadenému odborovému zväzu a ten časť z nich postupuje KOZ SR. Jeden členský príspevok je tak neúmerne viacnásobne zaťažený touto daňou. Odborové organizácie nevytvárajú zisky a vyzbierané prostriedky používajú na ochranu práv zamestnancov. Ako príklad môžeme uviesť aj dotáciu na BOZP (bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci), ktorú Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytuje KOZ SR v zmysle § 149 ods. 5 Zákonníka práce na úhradu nákladov vzniknutých výkonom odborovej kontroly nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci. Aj keď Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR je pri poskytnutí platby v zmysle návrhu zákona oslobodené od dane, KOZ SR pri postúpení dotácie na príslušné odborové zväzy bude mať každé prerozdelenie dotácie zaťažené touto daňou, čo reálne zníži objem prostriedkov, ktoré majú byť určené na zabezpečenie BOZP na pracoviskách. Takéto opatrenie opätovne oslabí postavenie odborových organizácií a sťaží ich zakladanie. S takouto úpravou nesúhlasíme a žiadame, aby takéto organizácie boli vyňaté zo zákona.

Rovnako nesúhlasíme, aby dani podliehali platby vykonávané na účet fyzickej osoby – nepodnikateľa, a žiadame vypustiť túto povinnosť zo zákona. Takáto zákonná prava totižto zaťaží aj bezhotovostné vyplácanie mzdy na účet zamestnanca, čo znova zdvihne nepriame osobné náklady (zvýši daňovo-odvodové zaťaženie práce, čo je v rozpore aj so záväzkami vlády SR) a môže to mať vplyv aj na spomalenie rastu miezd. Zaťaženie takýchto finančných

KONFEDERÁCIA ODBOROVÝCH ZVÄZOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Bajkalská 29/A, 821 01 Bratislava

transakcií sa môže negatívne preniesť aj do kolektívneho vyjednávania o výške plátov. Navyše sa týmto vytvárajú dve skupiny zamestnancov (s rôznym daňovo-odvodovým zaťažením v súkromnom a verejnom sektore), keďže zákon vylučuje z povinnosti platiť daň Sociálnu poisťovňu, rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie aj obce a vyššie územné celky.